

Clasa a X-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timp de lucru 1 oră. Se acordă 10 puncte din oficiu.

I. Statele multinaționale se confruntă sistematic cu încercările diferitelor etnii sau confesiuni de a obține autonomia sau chiar independența, fenomen rar întâlnit, în egală măsură, în lumea dezvoltată și în țările în curs de dezvoltare.

Denumiți și localizați state și teritorii cu o anumită instabilitate internă și state multinaționale în care diferite etnii încearcă să obțină autonomie sau chiar independență, urmărind următoarea clasificare:

A. Tendințe separatiste: după modul de separare la nivel statal (violente/non-violente); după tipul de mișcare (din interior, din exterior, de colaborare); etno-culturale, economice și religioase; în spațiul carpato-danubiano-pontic.

50 puncte

B. Etnii întinse pe mai multe teritorii statale (origine, dislocare, spațiu geografic, cauze istorice)

30 puncte

C. Coagulare politică cu formare de teritorii de state noi.

10 puncte

Barem de corectare

A. Tendințe separatiste:

I. După modul de separare la nivel statal:

1. Violente:

- a. fosta Iugoslavie, fost stat federal, azi separat în Serbia, Muntenegru, Macedonia, Slovenia, Croația, Bosnia și Herțegovina
- b. fosta URSS, fost bloc sovietic comunist, azi separat în Federația Rusă, Ucraina, Belarus (Bielorusia), Republica Moldova, Lituania, Letonia, Estonia, Kazahstan, Uzbekistan, Tadjikistan, Turkmenistan, Kîrghistan, Georgia, Armenia, Azerbadjan.

c. Eritreea de Etiopia

2. non-violente:

- a. Cehia și Slovacia
- b. Singapore de Federația Malaysiană, etc

II. După tipul de mișcare:

- 1. Mișcări inițiate din interior, democratic: Scoția, Catalonia, Corsica, Flandra
- 2. Mișcări inițiate din exterior, printr-o politică agresivă: Transnistria, Crimeea și estul Ucrainei, Nagorno-Karabakh, Abhazia, Oseția de Sud,...
- 3. Mișcări de colaborare între minorități generatoare de confruntări (gen ETA, IRA, Stat Islamic, Frații Musulmani,...)

III. Etno-culturale, economice și religioase:

- 1. referendum pro-independență: Scoția, Țara Bascilor, Catalonia și Corsica.
- 2. Nordul Italiei (Padania, în jurul câmpiei și gării de vărsare a Padului) dezvoltat economic și sudul Italiei (sicilian), rivalitatea dintre Catalonia și Castilia în Spania, în Franța, Bretania și Corsica.
- 3. Religioase în Bosnia și Herțegovina, marcată de antagonismul dintre musulmani și creștini
- 4. Iredentiste (alipirea la „țara mamă”), cazuri emblematice pentru Europa fiind teritorii din Ungaria, Serbia și Albania.

IV. În spațiul carpato-danubiano-pontic s-ar forma:

- 1. Transilvania și Ținutul Secuiesc pentru România

2. Transnistria și Autonomia Găgăuză pentru Republica Moldova
3. Sudul Basarabiei, Ucraina cu Crimeea și Regiunea Odessa pentru Federația Rusă. Proiectul „Novorusia” presupunea secesiunea deplină și federalizarea a 8 provincii din Ucraina de Sud și Est.
4. Cazul Kosovo – unde Serbia refuză recunoașterea și care uzează de drepturile conferite de legislația internațională pentru a respinge acțiunea autorităților de la Priștina de integrare în diferite structuri internaționale

B. Etnii întinse pe mai multe teritorii statale:

I. Kurzii

1. Spațiul de origine: pe considerații lingvistice, o populație din ramura iraniană a grupului indoeuropean.
2. Spațiul de dislocare (nu corespunde cu spațiul de origine), unde etniile cunosc spațiul de etnogeneză. Kurdistanul extins pe teritoriul a 5 state: SE-ul Turciei, NE-ul Siriei, nordul Irakului, vestul Iranului și Armenia.
3. Spațiul geografic de dispersie: din Peninsula Anatoliei (Munții Taurus, Munții Zagros), până pe platourile lacului Van, de unde izvorăște Tigru și Eufrat.
4. Cauze istorice care au împiedicat formarea statului național: intrarea kurzilor sub dominația marilor imperii care au dominat Orientul Mijlociu (ramura anatoliană, în componența Turciei, cu ceva autonomie și ramura irakiană sub dominația Imperiului Britanic și a dictatorului Saddam Hussein (acesta ordonă distrugerea a 5000 de așezări și uciderea a 200000 de kurzi, prin folosirea armei chimice, intervenind ONU.)

II. Țigani (rromii)

1. Spațiul de origine: populații nomade de origine hindusă, ramura indoariană a familiei de limbi indo-europene
2. Spațiul de dislocare: din India, Imperiul Bizantin, Imperiul Roman, în întreaga lume.
3. Spațiul geografic: În Europa, importante grupuri trăiesc în Bulgaria, Cehia, Franța, Grecia, Macedonia, România, Serbia, Slovacia, Spania și Ungaria. Importante comunități de rromi trăiesc și în Asia (mai ales în Turcia, Caucaz, Iran și India), în nordul Africii și în America.

4. Cauze istorice care au împiedicat formarea statului național: O foarte mare parte din țigani au trecut prin procese de asimilare și aculturație, adoptând viața sedentară, cultura scrisă și limbile și religiile popoarelor lângă care au trăit. Din cauza modului lor de viață, a culorii pielii, limbii și obiceiurilor diferite, țiganii au fost, vreme îndelungată, obiect de ură șovină și rasială, care a culminat în secolul al XX-lea cu deportarea și uciderea în masă a unor categorii din rândurile lor în cadrul politicii de genocid a celui de-al Treilea Reich și a unor regimuri aliate cu acesta.

III. Palestinienii

1. Spațiul de origine: populație de origine indo-europeană, stabilită între secolele XIII-XI î.Hr. pe coasta sud-estică a Mării Mediterane
2. Spațiul de dislocare: Termenul „Palaistine”, atașat la numele Siriei, a fost utilizat întâia oară de Herodot (ca. 484 - ca. 425 a. Chr.), care înțelegea prin el coasta mediteraneană din sudul Feniciei și până în actuala zonă Gaza, coastă identificată ca partea sudică a Siriei
3. Spațiul geografic de dispersie: limitelor geografice ale Palestinei se suprapun cu întreaga Iordanie de Vest sau Cisiordania (teritoriul situat la vest de Iordan până la Marea Mediterană), părți din Iordania de Est sau (Transiordania), precum și Deșertul Negev
4. Cauze istorice care au împiedicat formarea statului național: ocupația evreiască

C. Coagulare politică cu formare de teritorii de state noi:

- I. Germania, în anul 1990, s-a format din R.F.Germania și R.D.Germania
- II. Yemen s-a format din Yemenul propriu-zis și fostul Aden
- III. Tanzania s-a format din Tanganyka și Zanzibar,etc.